

AR UŽTIKRINAMA STUDIJŲ KOKYBĖ AUKŠTOSIOSE MOKYKLOSE

2021 m. liepos 8 d.

Nr. VAE-6

SANTRAUKA

Audito svarba

Aukštasis mokslas yra labai svarbus skatinant ekonomikos augimą, mažinant skurdą ir didinant bendrą šalies gerovę. Tai naudinga ne tik asmeniui, bet ir visai visuomenei. Asmenų įgytas aukštasis išsilavinimas lemia aukštesnį užimtumo lygį, didesnius atlyginimus, didesnį socialinį stabilumą ir pilietinį aktyvumą, geresnius sveikatos rezultatus ir kt.¹ Pasaulio bankas² atkreipia dėmesį į aukštojo mokslo ekonominę grąžą – baigusiujų aukštąjį mokslą darbo užmokestis per metus padidėja 17 proc. Aukštos kvalifikacijos darbuotojai yra būtina šalies gebėjimo diegti naujoves ir jos ilgalaikio augimo sąlyga kintančioje aplinkoje.

Lietuvos aukštojo mokslo ir studijų kokybė sulaukia tarptautinių organizacijų kritikos³: karjeros pradžioje absolventai linkę dirbti mažiau kvalifikuotus darbus, nes jiems trūksta tinkamų darbo įgūdžių; 40 proc. darbdavių, ieškojusių specialistų informacijos ir ryšių technologijų srityje, susidūrė su sunkumais; 21,2 proc. 15–64 metų amžiaus dirbančiųjų kvalifikacija buvo aukštesnė, nei reikalaujama jų darbe.

Seimo patvirtintoje Aštuonioliktosios Vyriausybės programoje⁴ numatyta, kad studijų kokybė yra prioritetas visais aukštojo mokslo lygmenimis – universitetuose, kolegijose.

¹ Prieiga per internetą: https://www.worldbank.org/en/topic/tertiaryeducation?CID=EDU_TT_Education_EN_EXT, (žiūrėta 2021-04-29).

² World Bank Education Overview: Higher Education. Prieiga per internetą: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/610121541079963484/world-bank-education-overview-higher-education>, (žiūrėta 2021-04-29).

³ European Commission. Education and Training Monitor 2019 Lithuania. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-lithuania_en.pdf (žiūrėta 2021-04-29); OECD. Review of National Policies for Education. Education in Lithuania. 2017.

⁴ Patvirtinta Seimo 2020-12-11 nutarimu Nr. XIV-72.

Studijos ir mokslas turėtų būti pasaulinio lygmens, tačiau tik vienas universitetas patenka tarp 500 geriausių pasaulyje (2021 m. – 423 vieta⁵, 2022 m. – 400⁶). Siekiant geresnės aukštojo mokslo kokybės ir didesnio tarptautinio pripažinimo, turėtų būti sukurtos reikalingos sąlygos, kurios derėtų su aukštosios mokyklos misija, tradicinėmis ir moderniomis vertybėmis, padėtų mokyklai tapti konkurencingesne ir užtikrinti visuomenės ir valstybės poreikių įgyvendinimą.

Siekdami įvertinti, ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose, atlikome valstybinį veiklos auditą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar sukurtos tinkamos aukštųjų mokyklų vidaus kokybės užtikrinimo sistemos;
- ar sudarytos pakankamos prielaidos studijų programų kokybei užtikrinti;
- ar skiriama pakankamai dėmesio studentų nuomonei dėl studijų kokybės;
- ar užtikrinamas nuolatinis dėstytojų didaktinių kompetencijų tobulinimas;
- ar užtikrinama tarptautiškumo plėtra.

Audituojamieji subjektai:

- Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, nes dalyvauja formuojant mokslo ir studijų politiką;
- 23 valstybinės aukštosios mokyklos, nes jos įgyvendina valstybės mokslo ir studijų politiką.

Audito metu informaciją rinkome ir bendradarbiauome su Studijų kokybės vertinimo centru, Nacionaline švietimo agentūra, Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti, Lietuvos mokslo taryba, Vyriausybės strateginės analizės centru.

Audituojamas laikotarpis – 2017–2019 m. Siekiant įvertinti tendencijas ir pokyčius, gali būti naudojami 2020-ųjų, 2021-ųjų ir ankstesnių metų duomenys.

Audito apribojimai: nevalstybinėse aukštosiose mokyklose audito procedūros nebuvo atliekamos, tačiau informacija apie jas iš viešai prieinamų šaltinių buvo naudojama palyginimams su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis; doktorantūros studijų mokslinių tyrimų institutuose nevertinome.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (57 psl.).

⁵ QS World University Rankings. Prieiga per internetą: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2021> (žiūrėta 2021-04-29).

⁶ QS World University Rankings. Prieiga per internetą: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2022> (žiūrėta 2021-07-01).

Pagrindiniai audito rezultatai

Studijų kokybė aukštosiose mokyklose užtikrinama nepakankamai, nes studijų kokybės užtikrinimo priemonės ir jų taikymas turi trūkumų, tobulintinas studijų programų rengimas ir vykdymas, nepakankama studijų tarptautiškumo plėtra.

1. Studijų kokybės užtikrinimo priemonės tobulintinos

Kokybės užtikrinimo sistemos turi trūkumų ir laiku neįvertinama aukštųjų mokyklų veikla:

- 2011–2016 m. išorės vertintojai / ekspertai 7 (iš 11) valstybinių universitetų ir 11 (iš 12) kolegijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas įvertino kaip turinčias trūkumų: jos nesuderintos su Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis, per sudėtingos, neturinčios konkrečių tikslų, kokybės užtikrinimo efektyvumo vertinimo rodiklių ir kt. Penkios iš 23 mokyklų jų neatnaujino po 2015 m.: dvi kokybės užtikrinimo politikas atnaujina 2021 m., trys duomenų nepateikė. Atnaujintų vidinės kokybės užtikrinimo sistemų vertinimą ekspertai atliks 2021-2023 m. Neatnaujintos ar trūkumų turinčios kokybės užtikrinimo sistemos neprisideda prie veiklos ir studijų kokybės tobulinimo (1.1 poskyris, 15 psl.).
- Laiku neatliekamas aukštųjų mokyklų išorinis vertinimas, nes tik viena iš 23 valstybinių aukštųjų mokyklų ir viena iš 11 nevalstybinių bus įvertintos vieną kartą per 7 metus, kaip numatyta Mokslo ir studijų įstatyme⁷. Likusias 22 valstybines ir 10 nevalstybinių mokyklų planuojama įvertinti kartą per 8–10 metų, tai yra beveik du kartus rečiau nei kitose Europos šalyse. Po vertinimo ekspertams pateikus rekomendacijas, niekam nebuvo pavesta jų įgyvendinimo stebėseną. Nuo 2020 m. Studijų kokybės vertinimo centras įpareigotas vykdyti rekomendacijų įgyvendinimo planų stebėseną, tačiau nenumatyta, kad mokyklos pateiktų informaciją apie pažangą, nenumatytas atsiskaitymo terminas. Laiku neįvertinus aukštųjų mokyklų veiklos ir rekomendacijų įgyvendinimo, neužtikrinamas veiklos kokybės tobulinimas (1.1 poskyris, 15 psl.).

Nustatyti ir taikomi skirtingi minimalūs reikalavimai stojantiejiems į aukštojo mokslo studijas, nors įstojusieji studijuoja tose pačiose auditorijose ir gauna vienodą kvalifikacinį laipsnį, ir neįsitikinama tinkamu šių reikalavimų taikymu, skiriant už tai papildomą finansavimą:

- Pretenduojantys gauti valstybės finansavimą turi būti išlaikę tris valstybinius brandos egzaminus ir stojamasis konkursinis balas ne mažesnis nei nustatytas⁸ atskirai kolegijoms ir universitetams. Norintiems studijuoti savo lėšomis pakanka tik vieno valstybinio brandos egzamino, o reikalavimas dėl mažiausio konkursinio balo nenustatytas, nors jį taikyti skatinama. Pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti perskaičiuotus stojamuosius balus 8 valstybinės kolegijos į valstybės nefinansuojamas vietas priėmė studijuoti asmenis su mažesniu nei 4,3 konkursiniu balu. Su žemesniu

⁷ 49 str. 3 d.

⁸ Mokslo ir studijų įstatymas, 59 str. 1 ir 6 d.; švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017-08-30 įsakymas Nr. V-661 „Dėl asmenų, pretenduojančių nuo 2020 metų į aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas, mokymosi rezultatų minimalių rodiklių patvirtinimo“.

balu į valstybines aukštąsias mokyklas priimtų studentų dalis didėjo nuo 0,3 proc. 2017 m. iki 4,2 proc. (857 studentai) 2020 m. Užsienio piliečiams pakanka turėti dokumentą, patvirtinantį teisę į aukštąjį mokslą, o mokomųjų dalykų įvertinimų pervedimą stojantiems į valstybės nefinansuojamas vietas atlieka pačios aukštosios mokyklos. Studijų kokybės vertinimo centras nurodo⁹, kad mokyklos nesivadovauja rekomendacijomis dėl balų perskaičiavimo ir į studijas priima užsienio piliečius su itin žemais įvertinimais ir (ar) nesimokiusius reikalingų dalykų. Taip priimami studijoms nepasirengę studentai ir nukenčia studijų kokybę visiems studijuojantiems (1.2 poskyris, 18 psl. ir 3 skyrius, 39 psl.).

- Skirdama papildomą finansavimą aukštosioms mokykloms (2020 m. 4,8 mln. Eur) už minimalaus stojamojo balo taikymą visiems stojantiejiems, ministerija nevertina užsienio piliečių balų, neatsižvelgia į aukštųjų mokyklų papildomai skirtus balus stojantiems į valstybės nefinansuojamas studijų vietas. Finansavimas skiriamas remiantis Švietimo valdymo informacine sistema, nors joje nėra visų reikalingų duomenų: Studentų registre valstybinės aukštosios mokyklos nepateikė iki 1 proc. įstojusiųjų balų, nevalstybinės – 11,3 proc. Neturint patikimų ir išsamių duomenų sprendimams priimti, papildomos lėšos nepasiekia tikslo skatinti aukštąsias mokyklas priimti studijuoti tinkamai pasirengusius studentus (1.2 poskyris, 18 psl.).

Nėra nustatytų veiklos kokybės rodiklių, pagal kuriuos būtų galimybė palyginti aukštųjų mokyklų veiklos rezultatus. 8 įvertintų aukštųjų mokyklų duomenimis, universitetai stebi nuo 16 iki 66, kolegijos – nuo 56 iki 92 veiklos rodiklių, tačiau jie nepalyginami dėl skirtingų matavimo vienetų, skaičiavimo metodikos. Nesant palyginamų kokybės matavimo rodiklių nėra galimybės patikimai įvertinti veiklos kokybę ir rezultatus, su kuriais būtų siejamas finansavimas, kaip siekiama XVIII Vyriausybės programoje. Tokia geresnių rezultatų siekti skatinanti finansavimo praktika jau taikoma Estijoje, Suomijoje, Norvegijoje (1.1 poskyris, 15 psl.).

2. Reikia stiprinti studijų programų rengimo ir vykdymo procesus

- Ekspertai nurodo, kad socialiniai partneriai į programų rengimo procesą įtraukiami formaliai, 7 (iš 19) studentų atstovybės teigė, kad ir studentų dalyvavimas programų rengime neaktyvus ir formalus. Nustatyta, kad 2 universitetai ir 4 kolegijos į programų rengimą neįtraukė studentų, vienas universitetas į darbo grupės sudėtį neįtraukė socialinių partnerių, nors jie teikė nuomones ir rekomendacijas dėl programų rengimo. Nepakankamai įtraukiant socialinius partnerius ir studentus, nebus suprasti darbo rinkos ir mokymosi poreikiai, svarbūs studijų programų kokybei (2.1 poskyris, 21 psl.).
- Ekspertai 2017–2020 m. neigiamai įvertino 14 proc. valstybinių universitetų ir 17 proc. kolegijų ketinamų vykdyti (naujų) programų (iš 142 teiktų). 32 proc. programų mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos buvo įvertintos kaip turinčios esminių trūkumų ir tenkinančios tik minimalius reikalavimus (universitetuose – 15 proc., kolegijose – 67 proc.). Ekspertai teikė pastabas dėl studijų tikslų, rezultatų programų turinio ir praktikų organizavimo: praktikos vietų pasiūlos, turinio, bazės. Valstybinėse aukštosiose mokyklose 43,3 proc. visų vertintų vykdomų programų 2010–2017 m. akredituotos tik 3 metams (kaip turinčios

⁹ SKVC parengta Lietuvos aukštųjų mokyklų 2019 m. priimtų akademinio pripažinimo sprendimų analizė.

taisytinų trūkumų), 2,4 proc. – neakredituotos. 2018–2019 m. programos nevertintos ir jų akreditavimas formaliai pratęstas, dėl to mažiausiai 56,5 proc. vykdomų programų 2021 m. pradžioje yra laiku neįvertintos, jose mokosi apie 53 tūkst. (60,1 proc.) studentų. Neskiriant ypatingo dėmesio parengti kuo kokybiškesnes programas, studentų parengimas neatitiks darbo rinkos poreikių (2.2 poskyris, 26 psl.).

- Rezidentūros studijos nebuvo vertintos, pirmasis išorinis vertinimas numatytas 2023 m. (veterinarijos krypties). 54 proc. apklaustų rezidentų praktinių įgūdžių įgijimą vertina 1–5 balais (iš 10), 61 proc. mano, kad ir teorinei daliai skiriama per mažai laiko. Nevykdomas rezidentūros studijų vertinimas turi neigiamos įtakos studijų kokybei ir studentų pasitenkinimui studijomis (2.2 poskyris, 26 psl.).
- Doktorantūros teisė nesuteikta nė vienai iš 3 naujų doktorantūrų. 48 proc. vykdomų mokslo ir 75 proc. meno doktorantūrų bent 1 sritis ekspertų įvertinta kaip turinti trūkumų, 4 iš 25 doktorantūrų rekomenduota koreguoti pagal ekspertų pastabas. Ekspertų galutinių sprendimų motyvai neaiškūs: nenustatytos kokybišką ir efektyvią doktorantūrą apibūdinančios parametru reikšmės, nedetalizuota, kokiais atvejais ją siūloma tęsti, koreguoti arba stabdyti. Mokslo doktorantūrų vertinimo išvados viešai neskelbiamos, o meno – skelbiamos. Doktorantūros yra tobulintinos, viešinant jų vertinimo rezultatus būtų sudarytos sąlygos pasirinkti tinkamiausią doktorantūros kryptį ar aukštąją mokyklą (2.2 poskyris, 26 psl.).
- 8 iš 19 apklausoje dalyvavusių studentų atstovybių dėstytojų kokybę išskyrė kaip didžiausią problemą. 2 kolegijos ir 5 universitetai nerengė dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo planų, nes nebuvo reikalavimo juos rengti. 9 kolegijos ir 8 universitetai dėstytojų didaktinių kompetencijų mokymų nediferencijavo pagal dėstytojų patirtį. 2016 m. Lietuvai ekspertai rekomendavo¹⁰ stiprinti dėstytojų didaktines kompetencijas. Taip neatliepiami skirtingą patirtį turinčių dėstytojų tobulėjimo poreikiai ir lūkesčiai (2.3 poskyris, 37 psl.).
- Visos valstybinės aukštosios mokyklos vykdo studentų apklausas, tačiau studentai jose dalyvauja neaktyviai, apklausų dėl studijų kokybės aktyvumas – 15–40 proc., dėl studijų nutraukimo priežasčių, kurias vykdo tik 3 mokyklos – 12–35 proc. 12-os iš 19 studentų atstovybių nuomone, dažniausiai studijos nutraukiamos dėl netinkamos studijų krypties pasirinkimo, 7-ųjų nuomone – dėl prastos studijų kokybės. Vidutiniškai 2017–2020 m. studijas nutraukė 15,8 proc. kolegijų ir 13,4 proc. universitetų studentų, o aukštosios mokyklos nepakankamai analizuoja, kodėl studentai studijas nutraukia „savo noru / asmeniškai prašant“, nors tokių studentų 2017–2020 m. buvo 37,5 proc. Mokyklos nurodo, kad tobulina apklausas, tačiau 14 iš 19 studentų atstovybių mano, kad jos tik iš dalies atskleidžia arba neatskleidžia esminių problemų. Lietuvos studentų sąjunga, 9 studentų atstovybės ir ekspertai išsako pastabas dėl grįžtamojo ryšio po apklausų: trūksta rezultatų apibendrinimo, aptarimo, priimtų ir vykdomų sprendimų viešinimo. Neįsiklausant į studentų nuomonę prarandama galimybė atsižvelgiant į jų lūkesčius tobulinti studijų programas ir jų vykdymą (2.1 poskyris, 21 psl.).
- 9 studentų atstovybės praktikų organizavimą vertina patenkinamai arba neigiamai (kolegijų studentai vertina palankiau nei universitetų). Apklausti

¹⁰ Prieiga per internetą: https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kita_infomacija/Leidiniai_Rekomendacijos_AM_politika_HE2STU_2016_ilg.pdf, 7 rekomendacija (žiūrėta 2021-01-12).

studentai neigiamai vertina praktikos užduočių naudingumą (34 proc.), praktikos vadovo aukštojoje mokykloje dėmesį (34 proc.), mokyklos suteiktą informaciją apie praktikas (40 proc.). 14 studentų atstovybių nurodo, jog studentai jaučiasi tik iš dalies pasirengę praktiniam darbui. Valstybinių universitetų absolventų įsidarbinimo rodiklis 2017–2019 m. vidutiniškai siekė 81 proc., kolegijų – 78 proc., tačiau duomenys gali būti nepatikimi ir nepalyginami, nes registruose nekaupiama informacija apie išvykusius dirbti į užsienį, dirbančius pagal studijų kryptį, įgytą kvalifikaciją (specialybę), individualią sutartį, duomenys neatnaujinami kintant karjerai ir pan. Nesudarant tinkamų sąlygų praktikai, studentai netenka galimybės tobulinti praktinius įgūdžius, nors praktinis mokymas yra laikomas pagrindiniu absolventų įsidarbinimo galimybių elementu (2.1 poskyris, 21 psl.).

3. Nepakankama studijų tarptautiškumo plėtra

- Tarptautiškumas šalyje aptartas skirtinguose teisės aktuose¹¹, kuriuose planuojamas laikotarpis baigėsi 2020 m., o naujo tarptautiškumo plėtros strateginio dokumento Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nepatvirtino. Nesant tarptautiškumo plėtros tikslų, priemonių, vienodų rodiklių, nėra aiškūs studijų tarptautiškumo plėtros siekiai ar kryptys (3 skyrius, 39 psl.).
- Lietuvoje siekta¹², kad iki 2020 m. 20 proc. studentų dalį studijų būtų mokęsi užsienyje, tačiau jų dalis nesiekė 4 proc. Dėstytojų mobilumas pagal mokyklų duomenis siekia apie 13,6 proc. kolegijose ir apie 11,2 proc. universitetuose, pagal Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenis – 9,1 proc. kolegijose ir apie 0,3 proc. universitetuose, nes Pedagogų registre nepateikti 12 (iš 23) valstybinių ir 15 (iš 17 veikusių) nevalstybinių aukštųjų mokyklų duomenys apie dėstytojų mobilumą. Pedagoginių studijų programų absolventų mobilumas vidutiniškai siekė apie 5 proc., nes 5 (iš 15) pedagogus rengiančių aukštųjų mokyklų konkretus laikas praktikai ar studijoms užsienyje nenumatytas. Neužtikrinant mobilumo prarandama galimybė įgauti patirties, naujų įgūdžių, kurie ateityje galėtų padėti sėkmingiau konkuruoti darbo rinkoje (3 skyrius, 39 psl.).
- Lietuva du kartus atsilieka nuo ES vidurkio (22 proc.) pagal užsienio doktorantų dalį šalyje (10,1 proc.) 2019 m. Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos atliktas tyrimas¹³ atskleidžia doktorantūrų nepatrauklumą, 80 proc. doktorantų mano, kad jos tobulintinos. Studijų kokybei užtikrinti svarbu, kad vykdomi moksliniai tyrimai būtų aukšto lygio, o užsienio doktorantų pritraukimas galėtų teigiamai prisidėti prie reikalingų tyrėjų kompetencijų (3 skyrius, 39 psl.).
- Jungtinės studijų programos (be doktorantūrų) sudaro 2,5 proc. visų aukštosiose mokyklose vykdomų programų, o jose studijuoja 0,8 proc. visų studentų (2020 m. – 848) ir jų dalis 2017–2020 m. sumažėjo 16,2 proc. 5 iš 37-ių

¹¹ Vyriausybės 2012-12-05 nutarimu Nr. 1494 patvirtinta Valstybinė studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 m. plėtros programa; švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-04-05 įsakymu Nr. V-364 patvirtinti Aukštojo mokslo tarptautiškumo skatinimo 2019–2020 m. prioritetai.

¹² Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-02-08 įsakymu Nr. V-110 patvirtintas Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos 2019–2020m. veiksmų planas.

¹³ Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga. Trečiosios studijų pakopos (doktorantūros) studentų pasitenkinimo studijomis tyrimas. 2019 m.

registruotų jungtinių programų nevykdomos, trūksta valstybės paskatų jungtinių programų rengimui. Taip neišnaudojamas jungtinių programų, suteikiančių tarptautinį išsilavinimą ir geresnes karjeros galimybes, potencialas tarptautiškumo skatinimui (3 skyrius, 39 psl.).

- Valstybiniuose universitetuose vidutiniškai vykdoma po 23 programos (32 proc.) užsienio kalba, kolegijose – po 3 (14 proc.). Nepasiektas rekomenduotas šias programas dėstančiųjų užsienio kalbos mokėjimo lygis (C1), nes 6-iose universitetuose C1 lygį turėjo 43 proc. dėstytojų, 6-iose kolegijose – 31 proc., 7 aukštosios mokyklos informacijos apie dėstytojų kalbų mokėjimo lygį neturi, o 3 programų užsienio kalba nevykdo. Nedidelis programų, dėstomų užsienio kalba pasirinkimas ir neužtikrinamas reikiamas dėstytojų kalbos mokėjimo lygis neleidžia pritraukti daugiau užsienio studentų ir didinti tarptautiškumą (3 skyrius, 39 psl.).

Pokyčiai audito metu

Ministerijai atnaujinus aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo tvarką¹⁴ ir patvirtinus išorinio vertinimo planą¹⁵, nuo 2021 m. kovo mėn. pradėtas aukštųjų mokyklų išorinis vertinimas.

Ministerijai atnaujinus Studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą¹⁶ nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. įvedama kasmetinė absolventų įsidarbinimo rodiklio stebėsenos analizė. Pradedami stebėti savarankiškai dirbančių asmenų duomenys, nustatyta rodiklio skaičiavimo metodika.

Patvirtinus naują Studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą, vertinamąsias sritis ir rodiklius¹⁷ ir Studijų kryptių išorinio vertinimo 2020–2025 m. planą¹⁸, vietoj studijų programų vertinimo nuo 2020 m. II pusr. pradėtas studijų kryptių vertinimas.

Rekomendacijos

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

1. Siekiant paskatinti valstybines aukštąsias mokyklas gerinti studijų kokybę ir politikos formuotojams turėti tarp kolegijų ir tarp universitetų palyginamus duomenis, nustatyti veiklos kokybės rodiklius, su kuriais būtų siejamas mokyklų finansavimas pagal veiklos rezultatus (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
2. Siekiant priimti tinkamai pasirengusius aukštojo mokslo studijoms asmenis, nepriklausomai nuo finansavimo pobūdžio (1-asis pagrindinis audito rezultatas):
 - 2.1. stojantiesiems į pirmos pakopos ir vientisųjų studijų valstybės nefinansuojamas vietas nustatyti vienodus minimalius reikalavimus, ne

¹⁴ Patvirtinta švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-12-19 įsakymu Nr. V-1529.

¹⁵ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-03-05 įsakymu Nr. V-329.

¹⁶ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-08-03 įsakymu Nr. V-1126.

¹⁷ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-07-17 įsakymu Nr. V-835.

¹⁸ Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2019-12-31 įsakymu Nr. V-149.

mažesnius nei stojantiems į valstybės finansuojamas vietas kolegijose ir universitetuose ir užtikrinti jų laikymąsi;

- 2.2. nustatyti asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą užsienyje, mokomųjų dalykų atitikmenų Lietuvos bendrojo ugdymo mokomiesiems dalykams nustatymo procedūras į valstybės nefinansuojamas vietas.
3. Siekiant užtikrinti, kad aukštosios mokyklos pašalintų išorinio vertinimo metu nustatytus trūkumus ir tobulintų veiklą, numatyti atsiskaitymo terminus ir atsiskaitymą už pasiektą pažangą įgyvendinant išorės ekspertų teiktas rekomendacijas (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
4. Siekiant tobulinti mokslo ir meno doktorantūrų vertinimą, užtikrinti, kad (2-asis pagrindinis audito rezultatas):
 - 4.1. būtų nustatyti galutinio mokslo ir meno doktorantūrų vertinimo sprendimo priėmimo kriterijai;
 - 4.2. viešai būtų skelbiamos mokslo doktorantūrų vertinamosios išvados.
5. Siekiant didinti studijų tarptautiškumą patvirtinti tarptautiškumo strateginį dokumentą, apimantį tarptautiškumo plėtros tikslus, priemones, rodiklius, finansavimą, terminus (3-iasis pagrindinis audito rezultatas).
6. Siekiant turėti patikimus duomenis pagrįstiems valdymo sprendimams priimti, tobulinti Švietimo valdymo informacinę sistemą, kad joje būtų teisingi ir aktualūs duomenys, susiję su aukštųjų mokyklų veikla (1-asis ir 3-iasis pagrindiniai audito rezultatai).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (49 psl.).

Visoms valstybinėms aukštosioms mokykloms pateikti raštai, atkreipiant dėmesį į tobulintinus dalykus ir paskatinant mokyklas imtis aktyvių veiksmų, įvertinus palyginamąją informaciją apie aukštųjų mokyklų veiklą tarp universitetų ir tarp kolegijų.